

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Acta Synodalia Osnaburgensis Ecclesiae, Ab Anno Christi
MDCXXVIII.**

Brogberen, Johannes

Coloniae Agrippinae, 1657

Synodi Osnaburgenses duae; quarum priorem quidem, feriâ tertiâ post Dominicam Oculi, MDLXX, sed posteriorem, eâdem recurrente feriâ, anno sequente, celebravit Episcopus Ioannes, Comes Hoyensis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14298

SYNODVS DIOECESANA
OSNABRVGENSIS

P R I M A,

habita Anno M D L X X,

Feria tertia post Dominicam Oculi,

S V B

Illustrissimo & Reverendissimo Principe ac Domino

D. I O A N N E,

OSNABRVGENSIS, MONASTERIENSIS,
AC PADERBORNENSIS ECCLESIARVM

E P I S C O P O,

COMITE DE HOYA.

Q₂

MAN.

M A N D A T V M
OFFICIALIS OSNABRVGENSIS,
de duplici celebranda Synodo
per annum.

NOS CONRADVS von der Burg / Iuris Licentiatuſ, Collegiatæ Eccleſiæ S. Ioannis Oſnabrugi Decanuſ, & Reverendiſſimi ac Illuſtriſſimi Principiſ ac Domini, Domini IOANNIS, Dei & Apoſtolicæ Sedis gratiâ Epicoſpi Oſnabrugentiſ, Monaſterienſiſ & Paderbornenſiſ, clementiſſimi noſtri Principiſ ac Domini, conſtitutuſ Officialiſ Oſnabrugi; univerſiſ ac ſinguliſ, Prælatiſ, Abbatibuſ, Prioribuſ, Præpoſitiſ, Collegiataruſ Decanuſ, Parochialiuſ Eccleſiaruſ Paſtoribuſ, Capellaruſ, Oratorioruſ, Divinorumque Rectoribuſ, Curatiſ & non Curatiſ, Preſbyteriſ, Beneficiatiſ, nec non quibuſcunque Status Eccleſiaſtici perſoniſ, per Civitatem & Dioceſin Oſnabrugeniſem conſtitutiſ, noſtræque Iuriſdictioniſ ſubjectiſ, Salutem in Domino ſempiternam.

Notum proinde omnibuſ & manuſtatuſ hoc præſenti Decreto facienteſ: Cum ad manuſ noſtraſ, pauciſ ante diebuſ, XIII ſcilicet proxime elapſiſ menſiſ Ianuarii, ſerioſuſ altememorati clementiſſimi noſtri Principiſ ac Domini ſcriptoſ comprehenſuſ Mandatuſ, (quod, cum debita ac ſubmiſſiſſimâ reverentiâ ſuſcipienteſ, huic noſtro Decreto, de verbo ad verbum, inferuimur) clementiſſime directuſ ſit, tenoriſ ſequentiſ:

IOANNES, Dei & Apoſtolicæ Sedis gratiâ Epicoſpuſ Oſnabrugentiſ, Monaſterienſiſ, & Paderbornenſiſ, &c.

Honorabiliſ & ſincere Nobiſ dilecte. Quanquam ſacroſanctiſ œcumeniciſ Conciſliiſ, & Canoniciſ conſtitutionibuſ, ſeriſſique earuſ ordinationibuſ, pro conſervatione doctri-næ Catholicæ, nec non diſciplinæ Eccleſiaſticiæ, ſalubriter ſufficienterque cautuſ & proviſuſ eſſe reperiatur, ut quolibet anno biſ Dioceſana Synoduſ celebretur, in eaque omneſ uniuerſiſque Epicoſpatus Dioceſanaſ Iuriſdictioniſ ſubjectiſ Prælatiſ, Sacerdoteſ & Paſto-reſ, (quod in eâ erroreſ & defectuſ, quos in ſibi commiſſæ curæ diſtrictuſ irrepſiſſe compererint, fideliter deponant, & Synodiſ ſuper

iſ ordinationem, ejuſque ſalutaria Statuta & conſluſionem, cum debita reverentiâ expectent,) ſub poeniſ Canoniciſ obediſſime comparere teneantur:

Hiſce tamen ſupramemoratiſ non obſtantiſ, non ſine magnâ animi Noſtri perturbatione re ipſa comperimur, huiuſ Noſtræ Dioceſiſ Oſnabrugeniſ Paſto-reſ, Noſtræque Ordinariæ Iuriſdictioniſ ſubjectoſ Curatoſ, non ſolum in magnum præallegataruſ Canonica-rum conſtitutionuſ contemptuſ, ſed & in notabile ſæculariuſ ſcandaluſ, hoc præcipue deplorato & diſſidiſ intricato tempore, potiſſima fere ex parte ex dictiſ annuiſ Synodiſ, contumaciter omnino, & abſque legitima cauſâ, emanere.

Cum autem Officiſ Noſtri Paſtoraliſ ſit, ſimilibuſ gravioribuſ exceſſibuſ, opportuniſ remediſ in tempore occurrere; tibi ſerid & clementiſſime committimur, quatenuſ omneſ & ſinguloſ Paſto-reſ, cateroſque alioſ Eccleſiaſticiſ Status viroſ, Dioceſanaſ Noſtræ Iuriſdictioniſ ſubjectoſ, & Synodalibuſ conven-tibuſ de iure vel de conſuetudine intereſſe obligatoſ, moneaſ, iſſque diſtrictè nomine Noſtro, ſub comminatione pœnæ, ſacriſ Canonibuſ contra ſimileſ contumaceſ expreſſæ, & alteriuſ inſuper notabiliſ arbitrariæ multæ pecuniariæ, mandeſ, ut, rejectâ omni remora, in conſuetiſ Noſtriſ Oſnabrugeniſibuſ Synodiſ inſallibiliter & obediſſime, prout tenentur, compareant, iſſ reverenter, ut bonoſ Eccleſiaſticoſ decet, interſint, nec ſub ullo quæſito colore (niſi urgenti & legitima ex cauſâ, vel corporiſ adverſâ valetudine diſtenti, de quibuſ tamen certam fidem facere teneantur,) ab iſſ emanere præſumant. Si jam verò, ſpretiſ hiſce Noſtriſ ſalutaribuſ monitionibuſ, (quod tamen de nullo conſidimur) unuſ vel plureſ ſe à ſæpedictiſ Synodiſ abſentare obſtinatè præſumerent; tibi hiſce expreſſe mandatuſ volumuſ, contra taleſ rebelleſ, & contumaciter abſenteſ, non ſolum ad pœnaſ Canonicaſ, ſed & comminatam multam pecuniariam, ſummarie in continentiſ procedaſ, eoſque, in pœnam utramque incidiſſe declaratoſ, ad actualem ſolutionem competentibuſ mediſ de facto conſtringaſ.

Quò

Quò etiam promptius & expeditius seriam hanc Nostram voluntatem per omnia (quacun- que è medio sublata remora) exsequaris; vigore hujus, omnibus Nostris Drossardis, Quæstoribus, & Officiatis sæcularibus quibuscun- que, tam Monasteriensis quam Osnab- rugensis Nostræ Episcopatus, (in quorum districtu declarati rebelles habitaverint,) serio mandamus, ut, quatenus egeas, ad tuam vel tui legitimi mandatarii requisitionem, prom- ptam tibi operam pro emonitione & reali

executione similium mulctarum, impendant; rebellesque Pastores, & Vicecuratos, ad ple- nissimam satisfactionem viâ executivâ com- pellant; à quâ reali assistentiâ nulli, se Officiali subtrahere, sub quovis quæsito titulo, audeant; prout prædictos omnes, pro omnimoda No- stræ quoad hoc firmissimæ voluntatis execu- tione, mandatis Nostris morem gesturos, clementissime confidimus. Data ex Nostra Episcopali Residentia Ibürgensi, Veneris die XIII Januarii, Anno M D LXX.

Subscriptio:

I O A N N E S, *Episcopus Osnabrug. Monast.
& Paderbornensis, Comes de Hoya.*

Wilhelmus Flattan, Secretarius.

Superscriptio:

Honorabili, sincere Nobis dilecto Consiliario, Conrado von der Burg/
Curie Nostræ Episcopalis Osnabrugensis Officiali, & Decano ad
S. Ioannem, Iuris Licentiato.

Cvm itaque altememorati ele- mentissimi Nostræ Principis ac Domini gratiosissimis mandatis parere obedientissime oporteat, prout id specialiter nobis incum- bit: Mandamus omnibus & singulis præta- ctis Prælati, Abbatibus, Prioribus, Præpositis, Collegiarum Decanis, Parochialium Eccle- siarum Pastoribus, Capellarum, Oratoriorum divinatorumq; Rectoribus, curatis & non cura- tis, Presbyteris, & quibuscunq; Status Eccle- siastici personis, quorumvis Monasteriorum, Collegiorum, Pastorum, Capellarumque præsidibus, aut aliis ordinariæ Dioecesanae Iurisdictioni subditis aut quomodolibet sub- jectis; & volumus, (prout omnes & singulos in specie & in genere hisce publicis patentibus, sub pœnâ sexaginta aureorum florenorum Rhenentium, altememorati Principis ac Do- mini nostri fisco applicandorum, nec non sub pœnis aliis Ordinariis & Canonicis, transgres- soribus sine ullo respectu imponendis, mone- mus & requirimus,) iisque serio præcipimus, ut omnes & singuli secundum antiquam & immemorabilem hujus Osnabrugensis Dicoe- sis laudabilem observantiam, feria tertia post instantem Dominicam O C U L I, quæ incidit in vigesimam octavam, quæ ultima ejusdem est, mensis Februarii, in majori aulâ Capitulari summæ Ædis Osnaburgi, ad horam octavam matutinam, ut & aliis subsequenter annis, statis temporibus, ordine à majoribus nostris accepto, ac etiam vigore præinferti specialis- simi Mandati, altememorati laudatissimi nostri Principis ac clementissimi Domini, infallibi-

liter obedienterque, sepositâ omni excusatio- ne, ut bonos Prælatos ac Pastores decet, com- pareatis, orationibus tractationibusque Syno- dalibus frequentes intersitis, justicialia, ad quæ ab antiquo tenemini, pendatis, & ea de- nique præstetis, ad quæ vos obligant Statuta Synodalia, & Dioecesis utilitas ac incremen- tum. Quod si autem contra omnem conce- ptam spem, unus pluresve, paternis hisce sa- lutaribus ac clementissimis nostri Illustrissimi Principis monitionibus, ac huic pœnali man- dato debitè non paruerit, refractariè se eis op- posuerit, eaque inexcusabili suâ emanatione contempserit, ac personaliter se tempore or- dinato quotannis in Synodo consueta non stiterit, orationibus tractationibusque Synoda- libus non interfuerit, sed è contra ab iis sese in vilipendium inexcusabiliter absentaverit:

Nos prænominatus Officialis contra talem talesve, quotquot refractarii reperti fuerint, secundum contenta Episcopalis Mandati, se- cundum constitutiones Canonicas, & prout in similibus Canonice procedi consuevit, serio & summarè, ulterioribus declaratoriis, ad valvas Ecclesiæ Cathedralis Osnaburgi affi- gendis, procedemus, eum vel eos, tanquam refractariè & publicè inobedientem inobe- dientesve, in prædictam mulctam sexaginta florenorum aureorum Rhenensium, aliasque Iuris Canonici pœnas, vigore Statutorum Synodali, incidisse, declarabimus & con- demnabimus; atque ad realem pœnarum earum solutionem, viâ executivâ, tenore præin- ferti sæpè memorati clementissimi Episcopalis mandati, & autoritate etiam competentis no-

bis Iurisdictionis, absque ullo personarum respectu, constringi procurabimus. Secundum quæ quisque sese dirigere sciat.

Et nos Officialis prænominatus, pro certiori hujus sæpius laudati Episcopalis clementissimi Mandati intimatione, hoc nostrum pœnale mandatum per infra nominatum no-

strum Notarium expediri fecimus, & manus nostræ subscriptione roboravimus, ac majoris nostri Officialatus sigillo scienter figillari & communiri iussimus. Datum Osnaburgi, feriâ secundâ post Dominicam Invocavit; quæ fuit XIII dies Mensis Februarii, Anno Salvatoris nostri Iesu Christi M D L X X.

Infrâ scriptam:

Ex speciali mandato antememorati Domini Officialis, ego Christianus Prasse, publicus Notarius, præsens Mandatum manu propria scripsi & subscripsi.

SYNODVS DIOECESANA
OSNABRVGENSIS

ALTERA,

Habita Anno M D LXXI,

Feria tertia post Dominicam Oculi,

S V B

Illustrissimo & Reverendissimo Principe ac Domino,

D. I O A N N E,

OSNABRVGENSIS, MONASTERIENSIS,
ET PADERBORNENSIS ECCLESIARVM

E P I S C O P O,

C O M I T E D E H O Y A.

Vbi promulgatur SS. Concilium Tridentinum.

M A N D A T V M
D. IOANNIS EPISCOPI
A D O F F I C I A L E M
Curia suæ Episcopalis,
De promulgando CONCILIO TRIDENTINO.

IOANNES, Dei & Apostolicæ Sedis gratia Episcopus Osnabrugensis, Monasteriensis, & Paderbornensis, Comes de Hoya. Honorabilis & sincere Nobis dilecte. Cum non sine maximo animi Nos tri mœrore intellexerimus, jam dudum varias, erroneas, & orthodoxæ Nostræ religioni contrarias, etiam in punctis fidei, passim à Pastoribus, præcipue per hanc Nostram Diœcesin Osnabrugensem, doceri opiniones, easque in rudi & simplici populo perniciosissime disseminari; causam vero hujus mali inde vel maxime profluxisse adverterimus, quod rudibus & indoctis plerumque Pastoribus, certa & aperta ad salutem scitu necessariorum Christianæ veritatis articulorum, breviter comprehensa, ac typis divulgata methodus, (secundum quam pede inoffenso, & se & suos simplices subditos dirigant,) ubique fere defuerit; & hoc quidem per incuriam eorum, qui, licet in specula vigilantia Episcopalis constituti fuerant, hisce tamen malis hæctenus, imo in hoc usque tempus, inexcusabili torpore indormierunt:

Nos itaque, pro officio Nostræ Pastoralis, damnatis illis dogmatibus tandem aliquando per Dei gratiam finem imponere satagentes, nec non incorrigibiles hujusmodi Pastores (cum nulla, præ dolor, in iis amplius sanæ reductionis spes superfit,) privari omnino volentes; sacrosanctam generalem & œcumenicam, non ita pridem feliciter, opitulante Domino, conclusam, Tridentinam Synodum, nec non ab eadem Synodo præscriptum Catholicum & orthodoxum Catechismum, utpote in quo invariata Christiana Romana Catholica religio, ordinate, fundamentaliter & integre tradita continetur, quemque propterea prima die imprimi curabimus, observari per dictam nostram Osnabrugensem Diœcesin volumus.

Ne autem Pastores, tanquam hujus Nostræ decretæ resolutionis ignari, ullam habeant prætereundam excusationem; hisce clementissi-

me tibi committimus & mandamus, ut hanc Nostræ mentis intentionem in hac proxime instanti vernali & consueta Synodo, in præsentia Archidiaconorum, cum prælectione hujus Nostræ adjuncti Decreti Synodalis de recipiendo & servando in posterum per Diœcesin Nostram Osnabrugensem Concilio Tridentino, ejusque Catechismo, debite insinuari, publicari & intimari facias; iisque proinde, nomine Nostræ, sedulo & severe injungas, ut sese (sicut in Decreto transmissio latius continetur) per totam Diœcesin Nostram Osnabrugensem, tam in cæremonialibus quam doctrinalibus, sub comminatione gravissimæ multæ, immo & actuali privatione suorum Pastoratum & curæ commissæ, sæpe dictis Tridentina Synodo & Catechismo conformiter per omnia gerant: prout etiam unusquisque; præcipue Pastorum & Curatorum, quamprimum dictus Catechismus editus haberi poterit, sibi duos similes, unum nempe cathenæ in publico Ecclesiæ pulpito, pro cuiusvis cupientis usu firmandum, alterum pro ordinario suo manuali, sedulo utendum, intra spacium unius mensis, comparare tenebitur. Quod Nostrum propositum, quo facilius & maturius effectui demus, & per hoc quoscunque inutiles & inqualificatos Pastores penitus exterminemus, aliam adhuc reformationem confici, tibi que extradi clementissime curabimus.

Insuper volumus, ut, si quosdam contra expressum tenorem, nuper à te autoritate Nostræ publicati & typis emanati Synodalis Mandati, ad hanc instantem consuetam Synodum non comparere, atque contumaciter abesse contingeret, eos, tanquam contumaces, in penam comminatam sexaginta aureorum florenorum Rhenensium incidisse declares, eamque in continenti absque omni conniventia vel personarum respectu exigi procures, secundum hanc Nostram invariabilem clementissimam voluntatem; prout te, & omnes Nostræ subditos, hisce Mandatis Nostris morem gesturos, clementissime confidimus. Ex Residentia Nostræ Episcopali Iburgensi, xviii Martii, Anno MDLXXI.

IOANNES EPISCOPVS.

Sequi-

Sequitur

DECRETVM EPISCOPALE
prædictum.

NOS IOANNES, Dei & Apostolicæ Sedis gratia Episcopus Osnabrugensis, Monasteriensis & Paderbornensis, Comes de Hoya, &c. Venerabili Clero per Civitatem ac Diocesim Nostram Osnabrugensem, Salutem in Domino ac gratiam Nostram. Ad Episcopale munus non ob nostra quidem merita, sed omnipotentis misericordia Dei, à quo omnis potestas, omne imperium, omneque bonum descendit, vocati, nihil curæ, operæ ac sollicitudinis à Nobis prætermitti debere existimavimus, quò possemus à Deo nobis commissi gregis salutem quam commodissime prospicere. Qua de causa etsi non parum laboris ac diligentia à Nobis susceptum est, ut Diocesis hæc Nostra, in pace ac tranquillitate conservata, quam minimum hoc tam turbulento tempore caperet detrimenti: in hoc tamen uno, ab ipso Nostræ vocationis exordio, omnis Nostra cura & cogitatio vel imprimis consumpta est, ut, profligatis exterminatisque perveriorum hæreticorum perveris impiisque erroribus, populus, Nobis concreditus, sanà atque incorruptâ Christianæ & Catholicæ fidei bonorumque morum doctrinâ salubriter pasceretur. Memores enim, in qua Nos specula misericors Deus collocaverit, & nomine & professione Nostra indignum arbitrati sumus, si, quum boni Principis munus, quantum humanâ præstari posset industria, non instrenue obire studeremus, boni tamen Pastoris officium aliquod in Nobis requiri pateremur.

Quamquam autem, in hac cura & summa Nostra sollicitudine, & sævæ temporum horum perturbationes, & plurima maximarum rerum incommoda, ita votis desiderisque Nostris obstiterint, ut hæcenus quidem (quod non sine maximo dolore referimus) multo facilius, quid in hoc tam præclaro ac necessario negotio optare, quam quid efficere possemus, invenire licuerit; tantum tamen abest, ut tam pii operis studium abjecerimus, nulla ut res frequentius animo Nostrò oberferetur, nulla cor Nostrum stimulis pungat acrioribus. Nam, quotiescunque in universi Christiani orbis, ac imprimis in hujus Nostræ Diocesis statum, oculos convertimus, (facimus autem illud, ut par est, quotidie,) quo tandem modo fieri potest, ut officii vocationisque Nostræ non admoneamur, imò verò ut non potius vehementer discruciemur animo, tam miserandam in fide nostra Christiana nova-

tionum atque adeò eversorum intuentes faciem? Septingentis & ultra annis, Christiana, Catholica, & orthodoxa fides ac religio, integra in his terris & incontaminata permanfit; amabilisque illa pax, animorumque consensus in fide, ac morum simplicitas & integritas, ita floruit, ut omnes unum sentirent & dicerent, essetque multitudinis credentium quasi cor unum & anima una. At verò Nos in quæ tempora, in quos hominum mores incidimus! An non in ipso statim ingressu maxima ex parte his paucis annis deformatam & prope eversam religionem invenimus? Nunquid non sacrilegis erroribus ac hæresibus lacertam ac divulsam Christiani nominis unitatem vidimus? Nonne, discordiarum ac dissensionum facibus accensis, omnia undique lamentabili incendio flagrare, oculis Nostris conspeximus? Nihil in fide Nostra tam firmum ac sanctum, quod non hæreticorum impietas, etiam in Nostris terris, labefactare, nihil tam pie religioseque in Ecclesia constitutum, quod non sectariorum perversitas conata sit evertere. Omnia perniciosis opinionibus, omnia nefariis erroribus plena reperimus. Quanta, Deum immortalem, disciplina Ecclesiasticæ, quanta innocentia, honestatis, integritatisque morum, consecuta est ruina! plane ut illud affirmare non dubitemus, hoc sæculo, hac mortalium vita, ipsum Solem nihil quicquam vidisse corruptius; nec, inde ab Apostolorum temporibus, totis mille quingentis annis, extitisse hæreses, quot proximis superioribus quinquaginta annis exortas videmus; vix ut jam Hæresiarcharum infausta nomina, nedum impia dogmata, enumerando, recenseri possint. Neque verò hæc tam contagiosa pestilentium errorum lues, simplicem tantum & incautam plebem infecit, (quamvis & illam ad furorem usque insanire videas,) verum illos etiam, pro dolor, corripuit, quos decebat laudabilia majorum suorum exempla imitari, seque pro domo Dei murum opponere, proque sancta Catholica fide & religione, ipsis à parentibus ac majoribus quasi per manus traditâ ac commendatâ, summis viribus & opibus, etiam ad sanguinem usque, decertare. Quos quidem ita magna ex parte seductos atque occæcatos sentimus, ut in eo magnam se pietatem colere existiment, atque adeò aperte profiteantur, quod à parentum majorumque suorum fide ac religione quam longissime recesserint; cum tamen, re exactius pensata & discussa, neque in Deum, neque in paren-

parentes, avos, proavos ac majores, (quos, non quidem infideles Iudæos, aut impios paganos, sed vita, religione ac professione pios ac fideles Christianos fuisse, fateri coguntur,) nulla major inveniri possit impietas. Mirandum quidem hoc, vel potius summe dolendum est. Illud verò quàm sit lugendum, quàm abominandum, quàm detestandum, quàm tandem orationis vis explicare possit, quod hæc pestilentium dogmatum contagiosa lepra, ad ipsum usque Dei Sanctuarium progressa, etiam multos ex his invasit, qui, in sortem Domini vocati, inter lepram & lepram dijudicare, & quorum labia sanam rectamque scientiam custodire debebant? Quàm enim multos (pro dolor,) ex his, quibus animarum cura docendique munus in Ecclesia demandatum est, invenire licet, qui vel suam ipsorum erroneam opinionem, vel impurissimi cujusque Hæresiarum perniciosissimos errores sequi maluerunt, quàm sanam sinceramque Catholicæ Ecclesiæ judicium amplecti? Ex hac una re illud, quod omnium calamitosissimum censei debet, consecutum videmus, ut jam amplius inter ipsos Christianos, non tantum magna rituum & caerimoniarum sit diversitas, verum etiam, ut nec docendi populi nec administrandorum Sacramentorum eadem teneatur ratio, denique (ut tribus verbis rem expediamus) ut nec Baptisma unum, nec fides una, ac propemodum nec Deus quidem unus colatur. Ad has autem dissensiones ac seditiones in Christiana doctrina excitandas, ad hoc virus in Dei Ecclesiam infundendum, quamvis haud dubie multum valuerint improborum ac à fide Catholica alienorum hominum seditiose ac venenatæ conciones; multo tamen plus momenti attulisse videntur infiniti illi (quibus nunc universum orbem refertum videmus) istorum psychotyranorum impii sacrilegique libelli. His enim Catechismorum, institutionum, aliisque plausibilibus ac speciosis divini verbi titulis, tanquam suavi melle perlitis, ac in universum prope mundum disseminatis, ita subdole, ita occulte, perversi illi ac subversi Satanæ ministri, suæ impietatis venenum miscuerunt, ut ex eo senes, juvenes, nobiles, ignobiles, docti pariter & indocti, non pauci etiam non sentientes, corporis animæque exitium imberberint sempiternum. Et, quamquam non desuerunt præclari veritatis vindices, & doctrina pietateque præstantes viri, qui susceptâ laborantis Ecclesiæ causâ, rectam incorruptamque fidei Christianæ doctrinam, contra fraudulentas Sectariorum technas, docte pieque conscriptis libris, defenderint & asseruerint; tamen, qui, semel hæreticæ pravitatis fermento infecti, in suis obdurerunt erroribus, ita hætenus pertinaces & reprobii sunt inventi, ut sanctæ Matris Ecclesiæ veneranda instituta fastidire, ac per insolentiam

etiam & contemptum superbe oppugnare potius duxerint, quam ejusdem salutaria consilia & dogmata humiliter admittere. Usque adeo hi, qui se à Catholica Ecclesia semel nefario schismate præciderunt, omnibus Diaboli insidiis expositi sunt; ut nullum sit tam blasphemum, tam sacrilegum doctrinæ genus, quod non Catholicæ veritati (Satanæ ita suggerente) libenter anteponan; in pejus proficientes indies, errantesque & in errorem mittentes. In hoc tam deplorando rerum statu, si quid à Nobis oppressæ Ecclesiæ adjumenti potuisset adferri, officio Nostro nequaquam Nos desuturos fuisse existimari debet. Illud certe, quod unum istis temporibus vel maxime subditos movere posse arbitrabamur, studiosè diligenterque præstitimus; ut videlicet, ab omni hæreseos nefariæque separationis suspicione alieni, sanctam Catholicam fidem & religionem, palam ac publice, constanti infractione animo prædicaremus, profiteremur, atque etiam sequeremur; (cujus rei testimonium omnes, qui Nos vel publicis vel privatis in rebus paulo noverunt familiarius, facillime Nobis perhibere poterunt;) existimantes, futurum (cum nihil sit quod lumine clariore præfulgeat, quam recta fides in Principe,) ut hoc Nostro exemplo, si nulli alii, saltem subditi Nostri, qui variis ac peregrinis doctrinis forsân à via veritatis abducti essent, excitati, ad gremium Matris Ecclesiæ redire fatagerent. Caterum quum, peccatis nostris haud dubie ita merentibus, is esset superiorum temporum status, ut neque præsentium salutaribus monitis & exemplis, neque doctissimis pietate & doctrinâ præstantium virorum scriptis quicquam proficeretur, Christianæque interea res usque adeo in deterius prolaberentur quotidie, ut jam amplius humanis viribus, etiam si omnes omnia sua contulissent consilia, afflictæ ac propemodum desolatæ Ecclesiæ, in tantis hæresum ac dissensionum procëllis, nequaquam subveniri posse videretur; jamque nihil aliud restaret, quam ut omnes pii, cogitatus suos in Dominum Deum conjicientes, assiduis eum precibus & suspiriis exorare contenderent; ut ipsè horrendis hisce Christianæ Reipublicæ malis pro sua ineffabili benignitate mederi dignaretur: ecce, Pater ille misericordiarum, & totius consolationis Deus, tandem aliquando Ecclesiam suam, tot annos tam miserabiliter discissam ac divexam respiciens, clementer præstitit, ut Patres in sanctâ Oecumenicâ Tridentinâ Synodo, ad ipsius laudem & gloriam, totiusque Christiani populi salutem, in Spiritu sancto legitime congregati, eidem Synodo optatum multisque annis expectatum finem imponerent. Adfuit, inquam, piis illis Patribus benignissimus Deus, & horrendis hæreticorum tenebris, quæ hætenus terram opernerant, spiritu oris sui

fui depulſis, optatum veritatis lumen fidelibus ſuis reſtituit. In hac enim ſacroſancta Synodo viſum eſt Spiritui ſancto & iſdem Eccleſiæ Patribus, non modo ut blaſphemos ac impios hæreticorum ac ſchiſmaticorum Noſtri temporis errores detectos extirparent, ac de gravioribus fidei Chriſtianæ capitibus, quæ ſemper fuiſſet ac etiam nunc eſſet ſana ac ſincera Catholica & Apoſtolica doctrina, decernerent; verum etiam, ut edito ac in lucem emiſſo ſingulari quodam Catechiſmo, certam præterea formulam ac rationem, Chriſtiani populi ab ipſis fidei rudimentis inſtituendi, traderent; quam omnes in omnibus locis Parochi alique, quibus animarum cura commiſſa docendique munus injunctum eſt, unanimiter & fideliter ſequerentur. Ad conſervandam enim in Eccleſia Dei unitatem & concordiam, nec non ad exterminandas novas & peregrinas opiniones, valde neceſſarium exiſtimatum eſt; ut, quemadmodum unus eſt Dominus & una fides, ita etiam per univerſum orbem una eſſet ejuſdem fidei, & ad omnia pietatis officia Chriſtianum populum erudiendi, communis & conſtans regula atque præſcriptio. Quam ob rem omnes merito, quotquot ſunt Chriſtiani nominis homines, gaudere & exultare, miſericordique Deo tantas, quantas eorum animi capere poſſent, maximas gratias agere convenit, quod, beneficio huius ſacroſanctæ Synodi, de tenebris lucem, de mendacio veritatem, de hæreſi Eccleſiam, triumphum celeberrimum agere conſpiciant. Scientes enim, quod & ad reprimendam inſolentiam hæreticorum, ſacrilegam audaciam, & ad fidei religioniſque veritatem conſervandam, graviffima ſemper & ſaluberrima univerſalium Conciliorum in Eccleſia fuerit autoritas; nequaquam dubitare debemus, quin in hac SS. generali Tridentina Synodo ea fides expoſita ſit, quam Divum Petrum Apoſtolum tradidiſſe Romanis, religio uſque adhuc ab ipſo inſinuata declarat; quam poſtea Damafum, alioſque pios Pontifices, ac Apoſtolicæ ſanctitatis viros, ad hunc uſque Pium V, (vere Pium Pontificem) continua ſucceſſione ſecutos eſſe claret; quam denique in omnibus magnis & Oecumenicis Conciliis traditam, manifeſtum eſt, ita ut, quæ nunc Reverendiſſimæ Synodi Tridentinæ iudicio ſemel iudicata ac recte diſpoſita ſunt, ea deinceps nemini, cujuſcunque ſtatus aut conditionis ſit, liceat revolvere aut contentioſe diſputare. Quapropter, cum hæc omnia ita ſe habeant, cumque, ex incumbenti Noſtris humeris officio, non tantum de Noſtra, verum etiam de omnium Noſtræ curæ & fidei concreditorum ſalute perquam ſolliciti eſſe debeamus, ac etiam ſimus; non ignorantes, quod animas eorum, qui, Nobis commiſſi, Noſtra tamen culpa perierint, de manibus Noſtris repetiturus ſit Altiffimus: idcirco cunctos populos, poteſtati & curæ Noſtræ

ſubjectos, in ea volumus religione verſari, quam, ab Apoſtoliſtis Apoſtolicisque viris acceptam, ſacroſancta Tridentina Synodus expoſuit, probavit, univerſisque Chriſti fidelibus tenendam præſcripſit; ut omnibus, Chriſtianorum Catholicorum nomen amplectentibus, novas autem ac peregrinas ſectariorum appellationes, veſanaſque & dementes opiniones deteſtantibus, grata his terris pax & tranquillitas reſtituatur; utque, ſicut unus eſt Dominus & Redemptor noſter Ieſus Chriſtus, ita una ſit fidei regula, una omnium ac ſingulorum Sacramentorum adminiſtrandorum ratio, una denique rituum ac cærimoniarum Eccleſiaſticarum obſervatio.

Quò autem facilius id effici poſſit, non modo ſacroſancti univerſalis Tridentini Concilii Decreta, ſed & Catechiſmum, ejuſdem autoritate Concilii conſcriptum & editum, typis elegantibus excudi curabimus; mandantes, ac in virtute ſanctæ obedientiæ, pro poteſtate hac in parte Nobis à Deo omnipotenti conceſſa, diſtricte præcipientes, ut omnes, quorum Nobis à Domino Deo cura eſt commiſſa, præſertim vero hi, quibus paſcendarum Chriſti ovium, ac diſſeminandi verbi divini, impoſitum eſt miniſterium, cujuſcunque ſtatus, conditionis & dignitatis etiam fuerint, tam Decreta, quam Catechiſmum prædictum, ante omnia ſibi charum ac commendatum habeant, utque fidei religioniſque Catholicæ doctrinam, erudiendi ac docendi populi normam, in illis traditam, in omnibus ac per omnia, abſque dolo, fraude & ſimulatione, teneant & ſequantur; reliquos Catechiſmos, ac alios quoſcunque hæreticorum libros, quoſcunque tandem nomine cenſeantur, quæ prædictis Decretis ac Catechiſmo contraria vel ab iis aliena & diverſa docent, rejiciant, ſibi que prohibitos & penitus interdiktos ſciant, omnique adeo innovatione ceſſante, venerandam Catholicæ fidei antiquitatem in prædictis Decretis & Catechiſmo expoſitam, deſenſam & aſſertam, ament, reveantur & obſervent; pacem, concordiam, ſalutem denique & ſuam & ovium ſibi commiſſarum providè quarant, ut ſic omnes in ejuſdem fidei unitatem, ſancti Spiritus ductu, congregati, pariter uno ore, uno ſenſu & conſenſu, laudent & glorificent Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, qui eſt cum Deo Patre & ſancto Spiritu benedictus in ſæcula. Quod ſi vero quiſquam Noſtris his Mandatis temerario auſu contravenire, vinculum pacis nefarie rumpere, ſchiſmatis, diviſionis ac novationis conſilia inire tentaverit, is divinam primum vindictam, quam effugere non poterit, deinde Noſtram etiam ultionem ſibi noverit pertimeſcendam. Datum in Reſidentia Noſtra Episcopali Iburgenſi, XVIII Martii, anno MDLXXI.

IOANNES

Episcopus Osnabrugensis.

RE-

RESPONSIO OFFICIALIS

de habita Synodo

& promulgatione Concilii Tridentini facta.

Pœvia debitorum meorum fervitiorum humillima oblatione. Reverendissime & Illustrissime Princeps, Domine clementissime: pro debita, decima octava currentis mensis, accepti ab Illustrissima sua Celsitudine Mandati partitione, hæc paucis obedientissime transcribo, me hac ordinaria diæ Synodali in frequenti Dominorum Canonicorum Ecclesiæ Cathedralis, nec non Pastorum, & totius Cleri Osnabrugensis, auditorio, promulgasse & observari nomine Suae Celsitudinis mandasse, Sacrosanctum Oecumenicum & generale Concilium Tridentinum, uti & Catechismum, ex autoritate præfati Concilii emanatum; legendo publice De-

cretum super hoc Synodale, à Sua Celsitudine mihi clementissime transmissum. Mirum, quantus hanc inexpectatam promulgationem, omnium animorum, præcipue inordinatorum & inutilium quorundam Pastorum, motus & consternatio sit subsecuta, tacentibus interim omnibus, nec quicquam contradicentibus. Vti nunc paternæ hujus Vestræ Ill^{mæ} Celsitudinis vigilantia, & nunquam satis laudatæ Episcopalis sollicitudinis, remunerator & magna merces erit Deus; sic indefessis meis precibus Altissimum deprecari non desinam, pro felici & pacifico Suae Ill^{mæ} Celsitudinis Dioecesium diutino & pacifico regimine. Osnaburgi, xx Martii, Anno M D LXXI.

Sua Reverendissima & Illustrissima Celsitudinis

Humillimus Sacellanus

Conradus von der Burg.

DECRE-